

Inspektionsrapport
från Skolverket
53-2007:3226

Utbildningsinspektion i
Åsbygdens naturbruks-
gymnasium inom Jämtlands
läns landsting

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Jämtlands läns landsting
Fritzhemsg. 1
Box 602
83223 FRÖSÖN

2008-04-30
1 (3)
Dnr 53-2007:3226

Genomförd utbildningsinspektion i Åsbygdens naturbruksgymnasium inom Jämtlands läns landsting

Skolverket har genomfört inspektion i Åsbygdens naturbruksgymnasium, vars huvudman är Jämtlands läns landsting. Besök gjordes i skolan den 14–15 november, 2007.

Vid utbildningsinspektionen tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för skolans elever att nå de nationella målen. Inspektionen granskar utbildningens kvalitet samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden; kunskaper, normer och värden samt ledning och kvalitetsarbete. Inspektionsrapporten syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 30 juli 2008 skall Jämtlands läns landsting redovisa till Skolverket, enheten i Umeå, vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Skolverket avser även att vid kommande inspektionstillfälle följa upp effekterna av inspektionen.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att verksamheten i Åsbygdens naturbruksgymnasium, som är en del av verksamheten vid Torsta Gårdsbruk, har goda förutsättningar för att bedriva en bra verksamhet. Vid skolan råder en god stämning och skolans relativa litenhet gör att det finns förutsättningar för att alla elever ska bli sedda och uppmärksammade. Skolans byggnader, smakfulla inredning och utsmyckning, såväl som dess vackra omgivningar bidrar sannolikt till den trivsamma stämningen. Delar

av skolans verksamheter ligger långt ifrån skolan vilket dock medför långa och trötta resvägar för eleverna. Inspektionen visar också att det ibland finns brister i samsynen mellan Torsta Gårdsbruks olika avdelningar och skolan, vilket kan få konsekvenser för skolans värdegrundarbete.

Skolverkets bedömning är att skolans kvalitetsarbete måste utvecklas i syfte att förbättra resultaten. Skolan måste bättre följa upp, utvärdera och analysera orsakerna till att kunskapsresultaten ser ut som de gör, för att kunna vidta rätt åtgärder för bättre måluppfyllelse. Skolan bör vidare arbeta för en högre grad av helhet i elevernas utbildning. En del i detta arbete bör vara att förankra mål och betygskriterier hos eleverna och bättre involvera dem i undervisningens utformning och innehåll. Bedömning och betygssättning bör också vara föremål för ständiga diskussioner vid skolan.

Skolverket bedömer att skolan måste se till att ansvarsfördelningen inom skolläringen tydliggörs. Verksamheten ska ledas av rektorer med klarlagda ansvarsområden och varje elev ska endast ha en rektor.

Följande områden inom Åsbygdens naturbruksgymnasiums verksamhet visar sådana brister att de snarast måste åtgärdas.

- Skolan genomför inte en systematisk uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten (1 kap. 6 § gymnasieförordningen samt avsnitt 1.2 och 2.6 läroplanen för de frivilliga skolformerna).
- Det finns elever i behov av särskilt stöd som inte har utarbetade åtgärdsprogram (8 kap. 1a § gymnasieförordningen).
- Skolans likabehandlingsplan motsvarar inte de krav som lagen ställer (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever och förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Skolans sätt att organisera rektorsfunktionen är inte förenlig med skollagen (2 kap. 2 § skollagen).
- Skolans kvalitetsredovisning motsvarar inte förordningens krav (2–4 §§ förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Skolverket bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Skolan bör förbättra sitt arbete med att förankra mål och betygskriterier hos eleverna samt bättre involvera eleverna i undervisningens utformning och innehåll.
- Åtgärdsprogrammets kvalitet bör förbättras.
- Skolan bör arbeta för att skapa en högre grad av helhet i elevernas utbildning.
- Skolan bör tydliggöra för elever kursernas omfattning i tid samt när kurser ska påbörjas och avslutas.

- Skolan bör försäkra sig om att betyg sätts i anslutning till avslutad kurs.
- Skolan bör arbeta för att skapa forum för erfarenhetsutbyte både inom skolan och med andra skolor avseende bedömning och betygssättning samt även se till att alla lärare är med i diskussionerna.
- Skolan bör försäkra sig om att ordningsreglerna tas fram och följs upp i samråd med alla berörda.
- Skolan måste försäkra sig om att utbildningen är avgiftsfri och även tydliggöra detta för elever och föräldrar.

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Agnetha Burström
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också enhetschefen Elisabeth Ahlgren samt undervisningsrådet Jonas Hedström deltagit.

Bilaga
Rapport

Kopia till
Övriga enligt fastställd sändlista.

Utbildningsinspektion i Åsbygdens naturbruksgymnasium

Gymnasieskola

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av Åsbygdens naturbruksgymnasium	2
Bedömningar	2

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Åsbygdens naturbruksgymnasium och besökt skolan den 14–15 november, 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka inspektörer som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. De krav på åtgärder som inspektörerna anger i denna rapport framgår även av Skolverkets beslut med anledning av inspektionen. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet.

Övergripande information om inspektionen finns publicerad på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Jämtlands läns landsting har det yttersta ansvaret för att de brister inspektörerna lyfter fram i bedömningen åtgärdas av skolan. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från skolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I verksamheten intervjuades rektorer, lärare, studie- och yrkesvägledare, kuratorn, skolsköterskan och elever i årskurserna 2 och 3. Ett urval av föräldrar intervjuades på telefon i samband med inspektionsbesöket. Inspektörerna besökte även lektioner i alla årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och

studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Åsbygdens naturbruksgymnasium

Åsbygdens naturbruksgymnasium	Antal elever
Gymnasieskola	204

Källa: Åsbygdens naturbruksgymnasium

Åsbygdens naturbruksgymnasium ligger i Ås, Krokoms kommun, cirka tio kilometer norr om Östersund. Huvudman för skolan är Jämtlands läns landsting och organisatoriskt ligger skolan under verksamhetsområdet Utbildning och Utveckling. Verksamheten bedrivs vid Torsta Gårdsbruk. Gårdens resurser, med bland annat instruktörspersonal, djurstallar, odlingsmark, skogsbruk och verkstad används vid de praktiska tillämpningarna i gymnasieutbildningen, men även i de vidareutbildningskurser som erbjuds inom Jämtlands läns institut för landsbygdsutveckling (JiLu). Vid skolan erbjuds naturbruksprogrammet med inriktningarna Jord, Skog, Skog och jakt, Häst, Djur, Småskalig livsmedelsproduktion samt även gymnasiesärskola i samarbete med Palmcrantzskolan i Östersund. Samtliga inriktningar ger behörighet till högskolestudier och genom tillval finns möjlighet att profilera utbildningen för att uppnå naturvetenskaplig behörighet. Eleverna vid skolan kommer främst från länets kommuner.

Skolan består av en huvudbyggnad från början av 1900-talet, som under senare år har blivit både till- och ombyggd för att passa modern skolverksamhet. I nära anslutning till skolan finns byggnader som inrymmer fordonspark, jordbruksmaskiner, verkstäder, ladugård, djurhus för smådjur etc. Skogsmaskiner och utrustning för skogsbruk finns inom några kilometers radie från skolan. Häststall och ridhus finns i Brunflo på tre mils avstånd från skolan och när verksamhet bedrivs där erbjuds eleverna skjuts med skolans egna bussar. Vid skolan finns också ett elevhem med ett 30-tal platser.

Inom skolans område ryms också andra grenar inom verksamhetsområdet Utbildning och Utveckling, vilket innebär att det finns ett stort antal medarbetare och andra personalkategorier inblandade i skolans verksamhet.

Bedömningar

Samlad bedömning

Inspektörerna bedömer att Åsbygdens naturbruksgymnasium, som är en del av verksamheten vid Torsta Gårdsbruk, har goda förutsättningar för att bedriva en bra verksamhet. Vid skolan råder en god stämning och skolans relativa litenhet gör att det finns förutsättningar för att alla elever ska bli sedda och uppmärksammade. Skolans byggnader, smakfulla inredning och utsmyckning, såväl som dess vackra omgivningar bidrar sannolikt till den trivsamma stämningen. Delar av skolans verksamheter ligger långt ifrån skolan vilket dock medför långa och tröttande resvägar för eleverna. Inspektionen visar också att det ibland finns brister i samsynen mellan Torsta Gårdsbruks olika avdelningar och skolan, vilket kan få konsekvenser för skolans värdegrundarbete.

Inspektörernas bedömning är att skolans kvalitetsarbete måste utvecklas i syfte att förbättra resultaten. Skolan måste bättre följa upp, utvärdera och analysera orsakerna till att kunskapsresultaten ser ut som de gör, för att kunna vidta rätt åtgärder för bättre måluppfyllelse. Skolan bör vidare arbeta för en högre grad av helhet i elevernas utbildning. En del i detta arbete bör vara att förankra mål och betygskriterier hos eleverna och bättre involvera dem i undervisningens utformning och innehåll. Bedömning och betygssättning bör också vara föremål för ständiga diskussioner vid skolan.

Inspektörerna bedömer att skolan måste se till att ansvarsfördelningen inom skolledningen tydliggörs. Verksamheten ska ledas av rektorer med klarlagda ansvarsområden och varje elev ska endast ha en rektor.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas:

- Skolan genomför inte en systematisk uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten (1 kap. 6 § gymnasieförordningen samt avsnitt 1.2 och 2.6 läroplanen för de frivilliga skolformerna).
- Det finns elever i behov av särskilt stöd som inte har utarbetade åtgärdsprogram (8 kap. 1a § gymnasieförordningen).
- Skolans likabehandlingsplan motsvarar inte de krav som lagen ställer (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever och förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Skolans sätt att organisera rektorsfunktionen är inte förenlig med skollagen (2 kap. 2 § skollagen).
- Skolans kvalitetsredovisning motsvarar inte förordningens krav (2–4 §§ förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör förbättra sitt arbete med att förankra mål och betygskriterier hos eleverna samt bättre involvera eleverna i undervisningens utformning och innehåll.
- Åtgärdsprogrammets kvalitet bör förbättras.
- Skolan bör arbeta för att skapa en högre grad av helhet i elevernas utbildning.
- Skolan bör tydliggöra för elever kursernas omfattning i tid samt när kurser ska påbörjas och avslutas.
- Skolan bör försäkra sig om att betyg sätts i anslutning till avslutad kurs.
- Skolan bör arbeta för att skapa forum för erfarenhetsutbyte både inom skolan och med andra skolor avseende bedömning och betygssättning samt även se till att alla lärare är med i diskussionerna.
- Skolan bör försäkra sig om att ordningsreglerna tas fram och följs upp i samråd med alla berörda.
- Skolan måste försäkra sig om att utbildningen är avgiftsfri och även tydliggöra detta för elever och föräldrar.

Kunskaper

Enligt Skolverkets statistik uppnår eleverna vid Åsbygdens naturbruksgymnasium en genomsnittlig betygspoäng som ligger under genomsnittet för riket. Det kan konstateras att andelen elever med reducerat program ligger något högre än för riket och att andelen elever med utökat program ökat drastiskt under det senaste läsåret– drygt 32 procent av avgångseleverna, vilket är i nivå med övriga naturbruksprogram i riket, men betydligt högre än genomsnittet för gymnasieskolan totalt i landet.

Tabell 1: Åsbygdens naturbruksgymnasiums resultat jämfört med rikets 2005–2006

	Skolan			Naturbruksprogram i riket			Nationella program i riket		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Andel elever som fullföljde gymnasieutbildningen inom fyra år (procent)	75,8	80,6	94,7	77,4	77,8	80,9	76,0	76,0	76,2
Andel elever med reducerat program (procent)	5,5	8,6	8,2	6,3	5,3	6,1	5,1	4,4	4,0
Andel elever med utökat program (procent)	0	0	32,7	26,5	32,1	32,6	23,2	22,6	22,5
Genomsnittlig betygspoäng	12,6	13,2	13,1	13,3	13,5	13,6	14,1	14,1	14,1

Källa: Skolverkets statistik

När det gäller elevernas betyg i kärnämneskurser kan inspektörerna konstatera att andelen elever med minst betyget godkänt i respektive kurs varierar. Enligt tabell 2 når eleverna målen i rätt stor utsträckning i alla kärnämneskurser utom i Idrott och hälsa A samt Matematik A. Detta måste, enligt inspektörerna, föranleda skolan att närmare följa upp och analysera orsakerna och vidta åtgärder i syfte att förbättra resultaten.

Tabell 2: Andel elever med minst G i kärnämneskurser 2005–2006

Kärnämneskurs	2005	2006	2007
Engelska A	90,7	96,4	93,9
Estetisk verksamhet	100	100	98,0
Idrott och hälsa A	61,8	71,9	85,7
Matematik A	56,4	75,4	83,3
Naturkunskap A	92,7	98,3	100,0
Religion A	87,3	87,7	91,8
Samhällskunskap A	94,5	93,0	98,0
Svenska A	98,2	100	98,0
Svenska B	98,2	96,4	93,9

Nationella prov genomförs vid skolan. Det är oklart dock i vilken utsträckning alla elever som deltar i de respektive kurserna faktiskt genomför proven, då de resultatsammanställningar som redovisas ibland är ofullständiga. Även här måste resultaten kunna användas för övergripande analyser och leda till att åtgärder vidtas för att förbättra resultaten.

Enligt gymnasieförordningen ska skolan sträva efter att varje elev tar personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö samt aktivt utövar inflytande över sin egen utbildning. En förutsättning för att eleverna ska kunna göra det är att de blir informerade om de mål och riktlinjer som gäller för utbildningen och programmet samt även om mål och betygs-kriterier för de olika kurserna. Vid Åsbygdens naturbruksgymnasium informerar lärarna vid kursstart om vilka mål och betygs-kriterier som gäller för respektive kurs. I elevintervjuer framkommer dock synpunkter om att elever ofta har svårt att förstå dessa genomgångar och att elevernas kunskaper om målen ofta är lärarberoende. Det är inspektörernas bedömning att skolan bör förbättra sitt arbete med att förankra mål och betygs-kriterier hos eleverna samt bättre involvera eleverna i undervisningens utformning och innehåll.

Alla elever har individuella studieplaner, men eleverna känner inte alltid till dem. Inspektörerna bedömer att studieplanerna är ambitiösa och att skolan har system för att hålla dem uppdaterade. För elever i behov av stöd har skolan utarbetat ett system med tillfälliga mindre grupperingar. En speciallärare finns, som tar hand om dessa grupperingar och ibland också bedriver enskild undervisning med de elever som är i behov av särskilt stöd. Stödet ges företrädesvis i engelska och svenska, men förekommer även i karaktärsämneskurser.

Inspektörerna kan konstatera att de åtgärdsprogram som skrivs för elever i behov av särskilt stöd är av skiftande kvalitet och det finns elever i behov av särskilt stöd som inte har utarbetade åtgärdsprogram. Enligt gymnasieförordningen ska av åtgärdsprogrammet framgå vilka stödbehov eleven har, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Skolan har under innevarande läsår inrättat en så kallad studiegård, där stödverksamhet bedrivs varje vecka. Ytterligare en stödåtgärd är att genomföra en temadag, som kallas betygsverkstad. Vid båda dessa får elever under lärares ledning möjlighet till hjälp och stöd.

Enligt gymnasieförordningen ska lärarna på skolan samverka för att nå utbildningsmålen och för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Undervisningen ska präglas av helhetssyn och ämnesövergripande arbete där också elevernas kunskap tas tillvara. Enligt intervjuer är det ovanligt vid skolan med ämnesövergripande arbete och kärnämneskurser infärgas sällan av programkaraktären. En av anledningarna till detta kan, enligt inspektörerna, vara att arbetslagsarbetet är i behov av utveckling. Skolans relativa litenhet gör att kärnämneslärare ofta undervisar på flera inriktningar och därför inte känner någon naturlig tillhörighet i ett arbetslag. Samarbete lärare emellan är vanligare bland karaktärsämneslärare. Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta för att skapa en högre grad av helhet i elevernas utbildning.

Organiseringen av undervisningen ställer till en del bekymmer för både lärare och elever. Det är vanligt att både lärare och elever får ett nytt schema varje vecka. Det är också vanligt att kurser påbörjas, men att långa uppehåll görs för att i stället få tid för sådana karaktärsämneskurser, som är årstidsberoende. Elever uppfattar det som störande när kontinuiteten i kurserna äventyras. Exempelvis kan en kurs påbörjas med teorigenomgång en vecka för att fortsätta först tre veckor senare med de praktiska tillämpningarna. Elever på hästinriktningen har den praktiska delen av sin utbildning i Brunflo, på tre mils avstånd från skolan. Vissa av dessa elever har också valt den naturvetenskapliga profilen, där undervisningen i fysik och kemi bedrivs på Palmcrantzskolan i Östersund. Sammantaget innebär det för dessa elever långa restider mellan de olika lokaler-

na, vilket elever och berörd personal uttrycker sitt missnöje inför. I en verksamhet som till stor del är beroende av årstider och väderlek och där vissa undervisningslokaler ligger på långt avstånd från skolan ställs särskilt höga krav på hur skolan organiserar undervisningen.

Utvecklingssamtal hålls med alla elever en gång per termin och föräldrar får ta del av den informationen. Kontakter med mentorer upplevs av föräldrar som mycket god. Däremot önskar sig många föräldrar mer information från skolan om sådant som gäller för elevernas utbildning, exempelvis när det gäller utrustning.

Enligt gymnasieförordningen ska betyg sättas i anslutning till avslutad kurs och enligt rektorerna görs också det. Inspektionen visar att det förekommer att kurser avslutas vid olika tidpunkter för olika elever beroende på elevens studiesituation och möjligheter att nå målen. Det framgår inte tydligt av skolans planering när en kurs börjar respektive slutar. Kurstiden blir därmed otydlig och det finns en risk för att elever i behov av stöd får förlängd kurstid istället för särskilt stöd utifrån sina behov.

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå målen för kursen ska eleven ges stöd och om en elev kan antas ha behov av särskilt stöd har rektorn ansvar för att behovet utreds. Visar utredningen att eleven behöver särskilt stöd ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas, i vilket det kan framgå att eleven behöver längre tid för att nå målen för kursen. Inspektörerna bedömer att skolan bör tydliggöra för elever när en kurs ska avslutas och se till att betyg sätts i anslutning till avslutad kurs. I annat fall finns det risk för att den likvärdiga betygssättningen sätts ur spel.

Det finns ett missnöje bland elever med skolans betygssättning. De menar att de nationella betygskriterierna ibland åsidosätts och att faktorer som enstaka frånvarotillfällen och elevens uppförande kan påverka om en elev blir godkänd på en kurs eller inte. Personal och skolledare menar att så inte är fallet. För att undvika missförstånd är det enligt inspektörerna viktigt att rektorerna försäkrar sig om att betygssättande lärare tydliggör de nationella kriterierna i varje kurs för eleverna.

Vid skolan förs ofta diskussioner om bedömning och betygssättning och enligt skolledningen är det ett allmänt kompetensutvecklingsbehov. För detta ändamål har en betygsgrupp bildats bland lärarna som har fått i uppgift att fördjupa sig i frågor rörande bedömning och betygssättning. Ur rättssäkerhetssynpunkt för eleverna är det viktigt att det skapas forum för erfarenhetsutbyte både inom skolan och med andra skolor för detta och även att alla lärare är med i diskussionerna.

Inspektörerna vill också särskilt uppmärksamma skolan på Skolverkets nya föreskrifter om betygskatalog för gymnasieskolan (SKOLFS 2007:42) som gäller från och med 2008-01-01.

Normer och värden

Inspektionen visar att det vid skolan överlag råder en god stämning. Inspektörerna bedömer att skolmiljön är trygg och trivsamt, vilket samtalen också bekräftar. Skolans lokaler är välhållna, ombonade och vackert utsmyckade. Det förekommer ingen skadegörelse eller klotter. Det som lyfts som ett problem i många intervjuer är den brist på samsyn i värdegrundsfrågor som finns vid Torsta gårdsbruk, där skolan bara är en del av verksamheten. Skolan kan inte

styra över värdegrundsarbetet för de personalkategorier som tillhör andra verksamhetsgrenar, såsom ladugårdar, verkstäder och matsal.

Skolan har rutiner och system för elevdemokrati i form av klassråd, elevråd och skolkonferens. Elever menar att det tar lång tid innan deras frågor tas upp i ledningen och ofta händer ingenting. Anledningen tros vara att den samlade verksamheten är organiserad i flera olika grenar och det finns liten möjlighet för skolan att påverka och få sin vilja igenom i de andra verksamhetsgrenarna vid Torsta gårdsbruk. Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta för en högre grad av samarbete mellan de olika grenarna på Torsta gårdsbruk och även stimulera elevernas engagemang i skolgemensamma fora.

Skolan har ett nystartat elevvårdsteam, där studie- och yrkesvägledare, skolsköterska, kurator, specialpedagog och en av rektorerna ingår. De har ansvar för en del av skolans värdegrundsarbete i form av temadagar bland annat under rubrikerna ”Leva tillsammans” och ”Delaktighet och inflytande”. Alla elever i årskurs 1 gör i början av höstterminen en fjällresa med övernattnings tillsammans med sina mentorer, vilket ger en bra grund för fortsatt värdegrundsarbete.

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling ska varje skola upprätta en likabehandlingsplan. Planen ska vara anpassad till den egna verksamheten, utgå från en aktuell kartläggning av situationen på skolan och årligen följas upp och utvärderas. Åsbygdens naturbruksgymnasium har under det senaste året upprättat en likabehandlingsplan. Inspektörerna kan konstatera att planen syftar till att främja elevers lika rättigheter. Planen utgår dock inte från en kartläggning av verksamhetens behov för planerade åtgärder under det kommande året. Dessutom ska planen utvärderas och revideras varje år. Utvärderingen ska från och med år 2007 redovisas i kvalitetsredovisningen och elever ska finnas med i arbetet enligt förordningen (SFS 2006:1083). Inspektörerna bedömer att skolan måste utveckla sin likabehandlingsplan så att den svarar mot de krav som lagen ställer.

Inspektörerna vill också uppmärksamma skolan på att det från och med den 1 juli 2006 införts förändringar i skolformsförordningarna när det gäller ordningsregler i skolan. Rektorn har ansvar för att det finns ordningsregler för skolan och att ordningsreglerna utarbetas och följs upp under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna. Det är viktigt att alla känner sig involverade i arbetet med att utforma dessa ordningsregler, så att alla kan känna sig solidariska med de överenskommelser som görs. På Åsbygdens naturbruksgymnasium finns ett dokument kallat ”Trivseldokument/Ordningsregler” som delges alla elever i början av läsåret. Inspektionen visar dock att dokumentet inte är välkänt bland elever, lärare och övrig personal. Inspektörerna bedömer att skolan bör försäkra sig om att ordningsreglerna tas fram och följs upp i samråd med alla berörda.

Ledning och kvalitetsarbete

Verksamheten vid Åsbygdens naturbruksgymnasium är en av sex verksamhetsgrenar som ligger under chefen för verksamhetsområdet Utbildning och utveckling inom Jämtlands läns landsting. Åsbygdens naturbruksgymnasium är således bara en del av verksamhetsområdet och verksamheten bedrivs på Torsta tillsammans med de övriga verksamhetsgrenarna, framför allt med Torsta Gårdsbruk och Kök och städ.

Gymnasiedelen leds av två rektorer som delar ansvaret gentemot elever och personal. Enligt skollagen kan inte rektorsfunktionen delas i förhållande till den

enskilde eleven och de beslut som ska fattas av rektorn får inte delegeras. En tydlig ledningsfunktion är viktig utifrån elevernas rättsäkerhet. En skola vidtar åtgärder och fattar beslut som ställer krav på en ansvarig rektor. En väl fungerande ledning med tydlig ansvarsfördelning är också viktig för exempelvis arbetet med elever i behov av särskilt stöd och i skolans uppföljning och utvärdering av verksamheten och dess måluppfyllelse. Inspektörerna bedömer att skolan måste se till att ansvarsfördelningen inom skolledningen tydliggörs. Verksamheten ska ledas av rektorer med klarlagda ansvarsområden och varje elev ska endast ha en rektor.

Det är inspektörernas bedömning att rektorerna är förtrogna med verksamheten, att de som pedagogiska ledare tar ansvar för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen och att de överlag fattar beslut i enlighet med bestämmelserna. Lärarna är utbildade för den undervisning de i huvudsak bedriver och även rektorerna har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Flera personalkategorier är inblandade i den samlade verksamheten på Torstagsgårdsbruk. Därför kan det, enligt inspektörerna, ibland vara svårt för rektorerna att driva skolfrågor och påverka situationen i matsal, ladugårdar och verkstäder. Rektorerna styr inte över dessa verksamhetsgrenar, vilket innebär att de inte har full kontroll över alla de faktorer som de är beroende av i utbildningsverksamheten. I intervjuerna framkommer att detta medför svårigheter bland annat i skolans värdegrundsarbete.

En skolas verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. För att en skola ska utvecklas måste den fortlöpande ifrågasätta sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärdera sina resultat och pröva nya metoder. På Åsbygdens naturbruksgymnasium gör undervisande lärare utvärderingar ibland under pågående kurs, men oftast i slutet av respektive kurs. Nyligen har skolan också tagit fram en gemensam uppföljnings- och utvärderingsblankett som alla ska använda sig av vid kursslut. Det är dock oklart i vilken utsträckning utvärderingarna förs vidare till rektorerna och bildar underlag för skolans övergripande kvalitetsarbete. I dagsläget finns ingen egentlig systematik för att sammanställa resultat och utvärderingar, följa upp och analysera dem för att kunna vidta lämpliga åtgärder för högre måluppfyllelse. Inspektörernas bedömning är att skolans kvalitetsarbete måste förbättras.

Enligt Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.(SFS 1997:702) ska varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten för att bidra till att förverkliga utbildningens nationella mål (se vidare i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning). Inspektörerna har tagit del av skolans kvalitetsredovisning för år 2006 och kan konstatera att den utvärderar verksamheten med utgångspunkt i ett måldokument kallat "Måltavla Åsbygdens naturbruksgymnasium". Där finns angivet övergripande mål under rubrikerna Eleven, Personalen, Gården, Samverkan och Ekonomi. Inspektörernas bedömning är att skolans kvalitetsredovisning tydligare bör kopplas till de nationella målen samt att den i högre utsträckning bör tas fram i samverkan med elever och personal samt även göras känd bland skolans intressenter.

Elever vid skolan erbjuds att till rabatterade priser köpa kläder och utrustning avsedd för sin utbildning. Kostnaderna varierar mellan 600 och 2000 kronor. Enligt rektorerna finns också sådan utrustning att låna för de elever som behö-

ver och inte vill köpa. I intervjuer framkommer dock att informationen om detta är otydlig och det finns föräldrar och elever som har uppfattat det som om köp av utrustning är ett krav. Inspektörerna vill i sammanhanget påminna om skollagens krav på att utbildningen ska vara avgiftsfri och uppmanar skolan att tydliggöra detta för elever och föräldrar.

Skolan är väl utrustad och har god tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning. Lokalerna är välhållna, vackert inredda och rikligt utsmyckade med inspirerande konst.

Datum	Ort
2008-04-30	Umeå

Agnetha Burström

Pererik Hagberg

Sten Svanholm